Sen verran on omaa metsää, että sieltä hammastikut saa. **VILJELIJÄ TARMO PETERSON, EIDAPERE**

Kahdessa vuosikymmenessä peltoala 400-kertaiseksi

Virolaiset maatilat ovat kehittyneet huimaa vauhtia. Viidestä hehtaarista aloittanut Madis Ajaots viljelee nyt 2 000 hehtaarin tilaa.

ERVU/TARTTO, VIRO (MT)
Tyhjästä maanviljelyn aloittanut virolainen maanviljelijä **Madis Ajaots** on reilussa kahdessakymmenessä vuodessa kasvattanut tilansa yli 2 000 hehtaarin kokoiseksi ja käyttää viljelyssä uusinta tekniikkaa.

Viljelyn hän aloitti viidellä hehtaarilla vuonna 1989, kun kylän suuri sovhoosi meni konkurssiin. ”Silloin kukaan ei halunnut maanviljelijäksi. Pellot olivat todella rikkaruohoisia. Vuokralle sai maata niin paljon kuin halusi”, Ajaots kertoo.

Nyt tilan kokonaispinta-ala on yli 2 000 hehtaaria, josta tuhat on vuokrattua. Suurin vuokranantaja on Viron valtio.

Vuokrahinta on korkeimmillaan 125 euroa hehtaarilta. Jotkut maanomistajat eivät peri vuokraa ollenkaan. Rahaa tärkeämpää heille on, että pellot pysyvät kunnossa.

Ajaots viljelee tilallaan viljaa ja nurmikasveja siemeneksi. Ruokohelpin siementä tuotetaan 150 hehtaarin alalla. Helpin siemenet menevät pääosin Liettuaan, jossa ruokohelpiä viljellään karjan rehuksi. Helpi on eri lajiketta kuin Suomessa energiakäyttöön viljelty ruokohelpi.

Apilan siementä viljellään tilalla 190 ja hernettä 230 hehtaarilla. Syysvehnää ja ohraa on molempia useita satoja hehtaareja.

Talvituhot paikannetaan helikopterilla

Viljelyssä Ajaots hyödyntää uutta tekniikkaa. Traktoreissa on ajo-ohjausjärjestelmät ja lannoitteita levitettäessä käytetään N-sensor-järjestelmää. Puimuri mittaa sadon ja piirtää lohkoista satokartat.

Tilalla on myös kauko-ohjattava lennokkihelikopteri, jolla voi esimerkiksi keväisin kuvata ilmasta pellot ja tutkia, missä on talvituhoja.

Tilalla työskentelee viljelijäpariskunnan lisäksi kymmenen työntekijää.

Vuonna 2010 Ajaots valittiin Viron vuoden viljelijäksi.

Keskituotos 11 000 litraa maitoa

Tartossa Neuvostoliiton hajottua yhdeksän sovhoosin työntekijää osti vanhan työpaikkansa. Tilalla on peltoa 3 700 hehtaaria, lypsylehmiä on 1 300 ja sikoja 5 000.

”Omaa maata tilalla on sata hehtaaria. Loput on vuokrattua. Valtiolta on vuokrattu 3 000 hehtaaria”, kertoo **Anne Liiker**, yksi tilan omistajista.

Lehmien keskituotos on hurjat 11 000 kiloa vuodessa. Liiker toteaa, että hyvän tuotoksen ansiosta maito tuo 90 prosenttia tilan tuotoista.

Virossa tuotetaan maitoa enemmän kuin kulutetaan. Tilan maito menee Latviaan ja Liettuaan.

Säilörehua tilalla tehdään nurmesta sekä maissista. Nurmesta korjataan neljä satoa vuodessa.

Tärkeässä osassa tilalla on myös siemenviljely. Nurmisiemeniä tuotetaan 200 hehtaarilla. Tilalla testataan uudet nurmiseokset ensin omassa viljelyssä ja karjan ruokinnassa. Vasta sen jälkeen seoksia myydään muille tiloille.

Viljoista viljelyssä on leipävehnää ja ohraa. Keskisadot viljoilla olivat viime vuonna 4,8 tonnia hehtaarilta. Rapsilla keskisato oli yli kolme tonnia hehtaarilta. Rehuviljaa tilan pitää ostaa lisäksi muilta tiloilta.

Työntekijöitä tilalla on 150. Kesän työhuippujen aikaan työntekijä saa palkkaa tuhat euroa kuukaudessa, mutta talvella palkka jää pienemmäksi.

Pirkanmaan ja Satakunnan viljelijöille suunnatun opintomatkan Viroon järjesti Satafoodin nurmisiementuotannon kehittämishanke heinäkuun alussa.

TUURE KIVIRANTA

TUURE KIVIRANTA

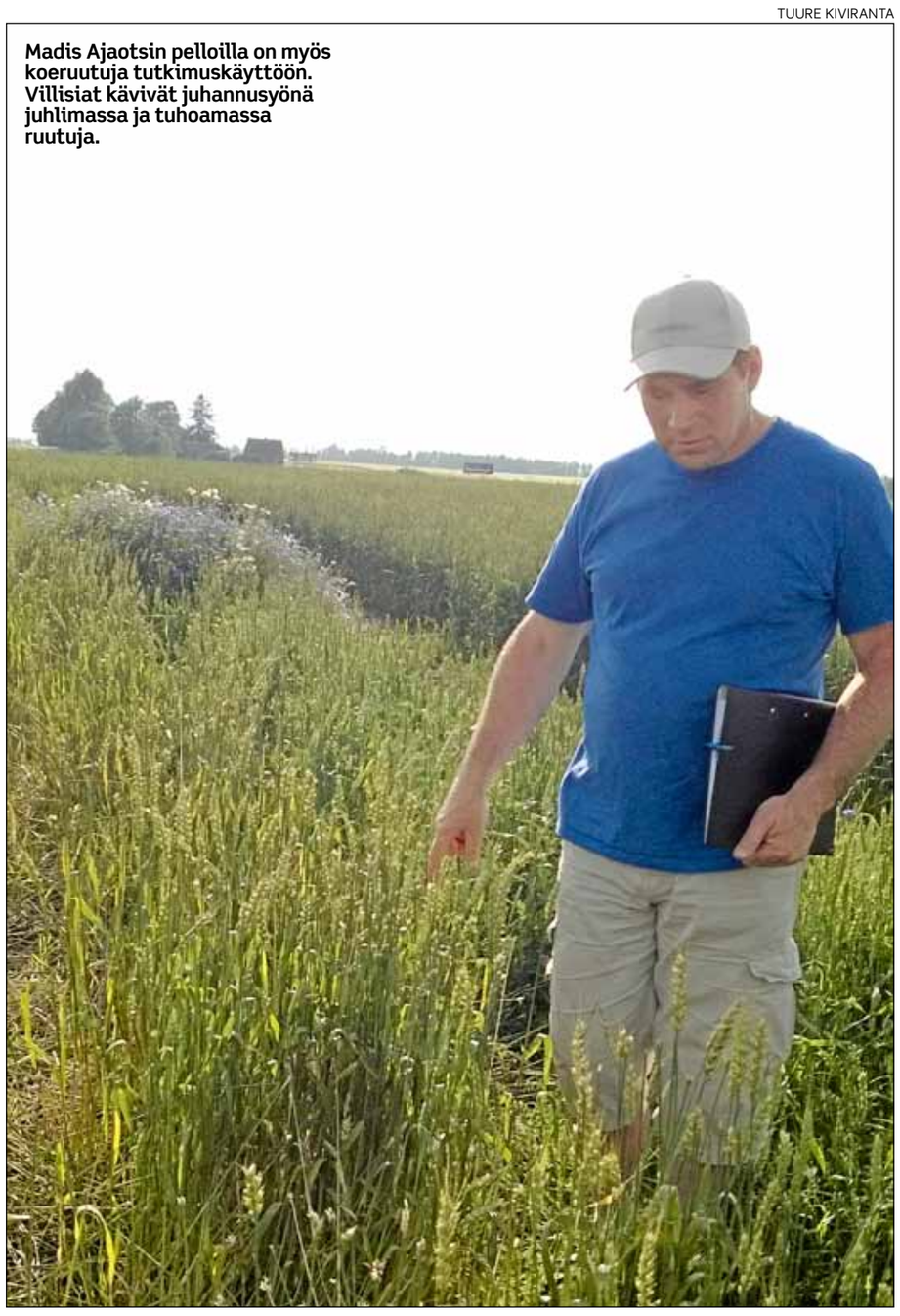

Madis Ajaotsin pelloilla on myös koeruutuja tutkimuskäyttöön. Villisiat kävivät juhannusyönä juhlimassa ja tuhoamassa ruutuja.

Tarmo Peterson ja Priit Orupold tekevät peltotyöt yhdessä yhteisillä koneilla ja säästävät siten kustannuksissa.

Pieni tila pärjää yhteistyöllä

EIDAPERE, VIRO (MT)
”Pieni tila pärjää Virossa yhteistyössä naapuritilojen kanssa. Muuten kustannukset ovat niin kovat, että maataloudesta tulee liian kallis harrastus”, sanoo **Tarmo Peterson**.

Hän viljelee 80 hehtaarin tilallaan nurmisiemeniä ja viljaa. Hän arvioi, että tilojen keskikoko on Virossa jo pitkälle yli sata hehtaaria.

Petersonilla on naapurinsa **Priit Orupoldin** kanssa yhteinen puimuri, kasvinsuojeluruisku ja lannoitteenlevitin. Kaikki peltotyöt tehdään yhteistyössä.

Puimurilla tehdään lisäksi urakointia muille tiloille.

Nurmikasvien suojaviljana olevasta ohrasta Peterson tavoittelee neljän tonnin satoa. Puna-apilasta sato on ollut keskimäärin vajaa 200 kiloa hehtaarilta, timoteilla 500 kiloa.

Puna-apilan eteen tilalla tehdään paljon työtä. Kymmenen hehtaarin lohkolta on tänä kesänä kitketty käsin saunakukkaa sata tuntia.

Heinäkuun alussa lohkon reunaan tuotiin mehiläispönttöjä satoa parantamaan. ”Katsotaan nyt, miten mehiläiset vaikuttavat. Vielä ei ole minkäänlaista kokemusta.”

Metsän omistaminen Virossa ei ole maatiloilla niin yleistä kuin Suomessa. ”Sen verran on omaa metsää, että sieltä hammastikut saa”, Peterson tokaisee.

Jatkajat harvassa

Viron itsenäistyessä paikallisesta 2 400 hehtaarin kolhoosista perustettiin kymmeniä maatiloja.

Peterson kertoo, että niistä tiloista moni on lopettanut.

”Alueella on yksi suuri 500 lehmän maitotila ja muutamia pieniä tiloja.”

Jatkajista on pulaa Viron maatiloilla.

Kolhoosi vastasi aikanaan maatalouden lisäksi muun muassa kouluista ja päiväkodeista. ”Kunnan palkkalistalla oli vuonna 1989 vain kunnanjohtaja ja hänen sihteerinsä”, Peterson kertoo menneistä vuosista.

TUURE KIVIRANTA

Ministeristä kuminan viljelijäksi

VILJANDI, VIRO (MT)
Viron maatalousministerinä 1990-luvulla toiminut **Ilmar Mändmets** on hiljalleen rakentanut unelmiensa siemenkeskuksen.

Kuten moni muukin virolainen viljelijä, Mändmets aloitti viljelyn tyhjästä Viron itsenäistyttyä.

”Tällä paikalla ei ollut aluksi mitään. Talonkin kohdalla oli vain pusikko”, Mändmets kertoo tilakeskuksensa pihapiirissä.

Alussa työ politiikassa vei aikaa. Suuren osan peltotöistä sekä viljan kuivauksesta ja käsittelystä tekivät naapurit urakoimalla.

Mändmets ei ollut tilanteeseen tyytyväinen. ”Aurinkoisina päivinä jokainen haluaa työskennellä omilla pelloillaan.”

Vähän kerrallaan tilalle on hankittu kaikki viljelyssä tarvittavat koneet ja rakennettu tilat siemenviljan kunnostukseen. Nyt tila on jo lähes Mändmetsin unelmia vastaava.

Tilan 160 hehtaarista suurella osalla viljellään kuminaa. Mändmets kunnostaa kuminan siemenkeskuksessaan ja myy sitä muun muassa Saksaan. Oman kuminan lisäksi hän käsittelee kolmen muun tilan kuminaa.

Mändmets ylistää suomalaisten kuminaosaamista. ”Suomalaiset hallitsevat Euroopan kuminamarkkinoita.”

TUURE KIVIRANTA

Ilmar Mändmets on rakentanut ja kehittänyt intohimoisesti siemenkeskustaan.

Kylvämättä jäi tuhansia hehtaareita

Vehnän ala kasvaa yli 40 000 hehtaaria viime vuodesta, kauran ala supistuu

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, Tike, on julkaissut alkukesällä kaksi kylvöalaennustetta, ensimmäisen toukokuun ja toisen kesäkuun lopulla. Ensimmäinen perustuu päätukihakemusten kasvulohkojen aloihin ja tuorein sisältää myös kesäkuun puoliväliin mennessä tehdyt korjaukset.

Tarkkaa lukua kylvämättä jääneistä pelloista ei ole, mutta Tiken kylvöalaennusteiden perusteella niitä on tuhansia hehtaareita.

Viher-, sänki- ja avokesantoja lisättiin 6 600 hehtaaria päätukihakemusten jättämisen jälkeen.

Viljojen yhteenlaskettu ala kasvoi yli 11 000 hehtaaria viime vuodesta 1,19 miljoonaan hehtaariin.

Vielä toukokuussa odotettiin lähes 30 000 viljahehtaarin lisäystä, mutta hankala kevät sotki suunnitelmia ja 18 000 hehtaaria viljaa vaihtui nurmiin ja kesantoihin.

Vehnä kirii kauran rinnalle

Vehnää on kylvössä historian toiseksi eniten, peräti 271 000 hehtaaria, vaikka syysvehniä jouduttiin rikkomaan. Ruis kesti leudon talven syysvehnää paremmin.

Kiikarissa on yli miljardin vehnäkilon sato, mikä voi toteutua, jos syksyllä korjataan keskimääräinen vehnän hehtaarisato.

Vehnän ala kasvoi huimat 17 prosenttia ja yli 40 000 hehtaaria viime vuodesta. Se on pois kauralta, jonka ala kutistui 41 000 hehtaaria viime vuodesta.

Keskimääräisten satojen perusteella kauraa korjataan hiukan enemmän kuin vehnää, mutta toisinkin voi käydä. Vehnän päätuotantoalueet ovat säästyneet pahimmilta sateilta.

Ohra on ylivoimaisesti suosituin vilja 535 000 hehtaarilla. Ala pysyi lähes ennallaan, vaikka toisen ison mallastamon sulkeminen vähentää mallasohran tarvetta ja viljelyä.

Rukiin ala elpyi viime vuoden notkahduksesta, mutta sato kattaa onnistuessaankin vain hieman yli puolet mylläreiden rukiin tarpeesta.

Surkein tilanne on öljykasveissa, kun EU:n peittausainekiellon takia siementä oli tarjolla rajallisesti. Rypsiä ja rapsia on kylvössä 44 000 hehtaaria, mikä on lähes 10 000 hehtaaria vähemmän kuin viime vuonna.

Muilla erikoiskasveilla menee öljykasveja paremmin. Sokerijuurikasta, hernettä ja härkäpapua on kylvössä kutakin 1 500 hehtaaria viimevuotista enemmän.

VEIKKO NIITTYMAA

VEIKKO NIITTYMAA

Vehnää on kylvössä poikkeuksellisen runsaasti ja vehnäsato saattaa kiivetä ensimmäisen kerran yli miljardin kilon.

FAO: Vilja halpenee ja hinnat vakiintuvat

Tärkeimpien viljojen hinnat ovat olleet laskussa ja laskun odotetaan jatkuvan seuraavat pari vuotta. Sen jälkeen hinnat vakiintuvat jonkin verran vuoden 2008 ensimmäistä viljakriisiä korkeammalle. Viime vuosien hintapiikit ovat ohi.

FAO ja OECD julkaisivat perjantaina yhteisen viljakatsauksen, jossa alan näkymiä arvioidaan vuosikymmen eteenpäin.

Maataloustuotteiden kysyntä kasvaa seuraavan vuosikymmenen aikana tasaisesti, mutta selvästi hitaammin kuin tähän asti on totuttu. Viljojen asema säilyy peruselintarvikkeena, vaikka elintason nousu ja kaupungistuminen lisäävät valkuaisen, rasvojen ja sokerien kulutusta.

Väestönkasvu ja ruokatottumusten muutokset edellyttävät merkittävää lisäystä ruuan tuotantoon tulevalla vuosikymmenellä. Eurooppa saa katsoa sivusta, sillä tuotannon kasvu keskittyy Aasiaan ja Latinalaiseen Amerikkaan.

OECD:n pääsihteeri **Angela Gurría** totesi perjantaina raportin julkistamistilaisuudessa Roomassa, että maatalousmarkkinat ovat vakiintumassa poikkeuksellisen korkeiden hintojen kauden jälkeen.

Hallitusten pidättyvyys vapaakaupan ajamisessa tukee kehitystä, mutta tekemistä riittää markkinoissa, tehokkuudessa ja taistelussa köyhyyden poistamiseksi, Gurría korostaa.

FAO:n pääjohtaja **José Graziano da Silva** pitää raportin arvioita suopeina, kun niitä verrataan viime vuosien hintaralliin. Viljelijät vastasivat hintojen nousuun lisäämällä tarjontaa, minkä ansiosta hintojen odotetaan pysyvän vakaina seuraavan vuosikymmenen.

VEIKKO NIITTYMAA

Viljojen hinnat alimmillaan vuosiin

Viljojen ja öljykasvien maailmanmarkkinahinnat ovat vajonneet alimmilleen vuosiin, kun lähes joka puolella maapalloa odotetaan hyvää tai erinomaista satoa. Edes Kanadan poikkeukselliset tulvat eivät ole padonneet hintojen laskua.

Viljaa odotetaan riittävän runsaasti myös varastoihin, jotka elpyvät usean niukan vuoden jälkeen.

Perjantaina julkistettiin kaksi ennustetta. Yhdysvaltojen maatalousministeriön, Usdan, heinäkuun sato- ja varastoennuste ja FAO:n ja OECD:n pitkän tähtäimen arvio ovat hyvin yksituumaisia.

Usda povaa historian toiseksi suurinta, 702,5 miljardin kilon vehnäsatoa. FAO ja OECD panevat vielä paremmaksi 710 miljardilla kilolla.

Viljamarkkinoilla hinnat ovat olleet laskussa puolitoista vuotta. Viime viikolla mentiin taas reipasta tahtia alaspäin Pariisin ja Chicagon viljoja noteeraavissa hyödykepörsseissä.

Vehnän marraskuun futuuri vajosi perjantaina 180,5 euroon tonnilta, mikä on alin noteeraus sitten joulukuun 2011.

Rehuviljoilla ja öljykasveilla joudutaan menemään vielä kauemmas. Lokakuun rapsifutuurista maksettiin perjantaina 332,5 euroa tonnilta Pariisissa. Viimeksi niin alhaalla oltiin elokuussa 2010.

Soijan hinta painui Chicagossa alle 300 euron tonnilta ensimmäisen kerran sitten lokakuun 2010.

Eikä pohjaa näy, mikäli FAO:n ja OECD:n ennuste pitää paikkansa. Järjestöt odottavat viljojen hintojen laskevan edelleen pari vuotta ennen vakiintumistaan.

Satonäkymät ovat valoisia Euroopassa. Ranskassa pian puolet syysohrista on puitu ja syysvehnää aloitellaan. Usda nosti EU-28:n vehnäennustettaan perjantaina miljardi kiloa.

Myös Ukrainassa on luvassa iso sato eivätkä pelot poliittisen kriisin haitoista näytä toteutuvan. Vehnäsadoksi povataan 21 miljardia kiloa, kun vuosi sitten laariin saatiin 22,3 miljardia kiloa.

Suomessa Tike julkistaa ensimmäisen satoennusteen perjantaina. Juhannuksen jälkeen julkaistut kylvöalatiedot viittaavat isoon vehnäsatoon.

Viljan hinnoissa perusvire on ennallaan. Viereisellä listalla on 50 ostotarjousta, joista laskua on kuudessa ja nousua yhdessä tarjouksessa.

VEIKKO NIITTYMAA

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %
Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

Vehnä	
Agrimarket ja Y-agro	165–168 ↔
Avena	162–165 ↓
Fazer 1)	166 ↔
Helsingin Mylly	170 ↔
Kesko(valk. väh. 12 %) 2)	168 ↔
Kinnusen Mylly	175 ↔
Myllyn Paras	
Raisioagro	168 ↓
Viking Malt	
Luomuvehnä	
Agrimarket ja Y-agro	305 ↔
Fazer (valk. väh. 12 %)	290 ↔
Rehuvehnä	
Agrimarket ja Y-agro	158–168 ↔
A-Rehu	160–165 ↔
Avena	165 ↔
Kesko 2)	152 ↔
Kinnusen Mylly	170 ↔
Raisioagro	161–170 ↔
Satarehu	162 ↓
Luomurehuvehnä	
Agrimarket ja Y-agro	260 ↓
Rehuohra	
Agrimarket ja Y-agro	117–135 ↔
Altia	145 ↔
A-Rehu	138–140 ↔
Avena	114–130 ↓
Kesko 2)	132 ↔
Kinnusen Mylly	150 ↔
Raisioagro	130–145 ↔
Mallasohra	
Agrimarket ja Y-agro	
Avena	147 ↓
Raisioagro	
Luomuohra	
Agrimarket ja Y-agro	260 ↔
Rehukaura	
Agrimarket ja Y-agro	124–125 ↔
–vienti, myllykaura	123–127 ↔
A-Rehu	110–125 ↔
Avena (elintarvikek.)	110–130 ↔
Helsingin Mylly	130 ↔
Kesko 2)	132 ↔
Kinnusen Mylly	122 ↔
Suurimokaura	
Fazer	134 ↔
Myllyn Paras	
Raisioagro	132–134 ↔
Luomukaura	
Agrimarket ja Y-agro	200 ↔
Avena	215 ↔
Fazer (suurimo)	240 ↔
Helsingin Mylly	230 ↔
Polar bio oats	230 ↔
Raisioagro (suurimo)	235 ↔
Luomurehukaura	
Agrimarket ja Y-agro	180 ↔
Ruis	
Agrimarket ja Y-agro	197 ↔
Avena	197 ↔
Fazer 3)	200 ↔
Kinnusen Mylly 4)	210 ↔
Myllyn Paras	
Raisioagro	200 ↑
Luomuruis	
Agrimarket ja Y-agro	370 ↔
Fazer	375 ↔
Helsingin Mylly	390 ↔
Kevätrypsi ja -rapsi	
Avena	335–350 ↓
Härkäpapu	
Agrimarket ja Y-agro	220 ↔
Raisioagro	220 ↔
Luomuhärkäpapu	
Agrimarket ja Y-agro	370 ↔
Kinnusen Mylly	385 ↔
Rehuherne	
Agrimarket ja Y-agro	220 ↔
Luomurehuherne	
Agrimarket ja Y-agro	370 ↔
Kinnusen Mylly	375 ↔
Polar bio oats	380 ↔
Luomuspeltti	
Polar bio oats	570 ↔

Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ↔ laskenut ↓ viikon takaisesta.

1) Sako vähintään 180.
2) Hinnasta vähennetään välityspalkkio.
3) Sako vähintään 60.
4) Sako vähintään 80, hlp 71.

Hintatiedot ostajilta